

Vasi Szabó János

A farkába harapó idő

Fellinger Károly új kötetéről

A *farkába harapó idő* Fellinger Károly verseskötete a Parnasszus Kiadónál jelent meg. A szerző többek közt Forbáth Imre és Arany Opus díjas felvidéki magyar költő. Versei több tucat magyar nyelvű és külföldi lapban megjelentek. Könyveinek száma a százhoz közelít.

A kötet címe jellemzően „Fellingeres", a saját farkába harapó kígyó ősi szimbólumára rezonál: a pusztulás és újjászületés végtelen folyamatára.

Két részből áll, ami nem válik élesen ketté, a *Farokcsóválás* adja a könyv mintegy négyötödét, a második *Ádám és Éva gyerekkora*. A nyitó versek az idő dimenzióját feszegetik, a címbéli kvázi időhurok a lezáratlanság motívumát sejteti, korábbi írásaihoz hasonló: a sorsélményeire támaszkodó, őszinte stílusa elmélkedő mondandót rejt, magával ragadja az olvasót. A könyv nagy részében János a versek megszólítottja. János talányos karakter, részben a szerző hasonmása, szócsöve, mint Ted Hughes Varjúja volt. De egyben általános őskép is, mint Italo Calvino *Kozmikomédiájában* Qfwfq. Aki akkorról származik mikor a beszéd egyszerű volt, nem tett különbséget a szó szerinti és allegorikus közt: nem létezett a metafora. A világ transzcendens egész volt… Részvétele a szövegben elsősorban önreflexió, ám általános emberi ismérv megjelenítése is.

Az élő és holt költőket megszólító ajánlások, a tőlük való idézetek általában nem konkrétan, hanem átvitt értelemben értendők. Fellinger egyedi látásmódjának leképzései. (Például, Petőcz András 65. születésnapjára írt *Szőlővers* az apa sírjánál támadt emóció, a múlt árnyainak felidézése, a szegény/gazdag halottakat búcsúztató utódok gyászban is megjelenő különbözőségéről.)

A versek megszokott egyenletes minőségűek, személyes emóció nyomán, nem kvalitásbeli differencia miatt emelnék ki néhány lírát. Az *Útlezárás* bölcseleti mondandója a szabad akarat és az isteni mindentudás ütköztetése. A *Purgatórium* a számos emlékezetes anya-vers

egyike. A *Háztetőkben* a kificamodott idő után a faktum is a feje tetejére áll, ha az alkotó mégis a valóságnak megfelelően ábrázolna, mint egy képet, fordítva akasztanák fel a helyére… A *Galántán, sürgősségin* azon Fellinger lírák közé tartozik, ami nem átvitt értelmű, ironikus csattanójú költemény, hanem realista életkép Szlovákiából. A *Fel-fel pörög* viszont a szerző kedvelt, csipkelődő stílusában íródott.

A *Gyaloglás* Fellingerre jellemző verstechnikával felépített alkotás:

> János hetek óta fogyókúrát tart,
> nem fér a bőrébe, halni jár belé
> a lélek, tátog mint a karácsonyi
> ponty a szatyorban…

János megjelenítésével indul a vers, csak a struktúra alsó szintjén említi a fogyókúrát, nem a diétáról van szó, gunyoros felsorolása a témára rezonáló közhelyszerű szólásoknak. Ám a tréfálkozás nem tart sokáig, lelohad, amikor a tematika átvált: a költői alteregó halott édesapját látja vezetni:

> …nyolc éve halott
> apjával megy szembe, nem tudja, most
> lassítson vagy gyorsítson, apja személy-
> gépkocsit hajt, életében először.

Erős gondolati transzformáció, misztikus hangulatot sugároz. A költő szokott módszere szerint a csodaszerű életkép „varázsütésre" visszavált a profán valóságba: az autóból nem elhunyt édesapja, hanem a rá megszólalásig hasonlító féltestvére száll ki.

Fellinger Károly lírái szabadversként is a strófák szabályos lüktetését adják. A textus látszólag hétköznapi jelentése, a költői idea egyhangúsága szivárványos nyelvi játékkal telítődik, a szöveg áradó gondolat-cseppjein felsejlik valami hátérben világló mélyebb bölcselet fénycsipete. A klisé szürkesége gyönyörködtető képek kaleidoszkópjává változik. A szerző nevesíti az időt, mint az örök körforgás egyik fogaskerekét.

A *farkába harapó idő* című kötet figyelemre méltó szellemi produktum, nem csak a szöveg direkt értelmezése lebilincselő, hanem a sorok közt föllelhető filozofikus allegória okán is elgondolkodtató olvasmány.

Fellinger Károly: A farkába harapó idő
Parnasszus Kiadó, 2025.
P'art könyvek sorozat